

Rumoer rond zwiepende en ruisende windmolens

Ananassen in Alaska

Gérard Mestrallet, baas van GDF Suez, het grootste elektriciteitsbedrijf ter wereld, durfde het gewoon te zeggen. 'We moeten het tempo verlagen waarmee Europa nieuwe windparken bouwt en zonnepanelen op de daken legt. Nu is dat niet duurzaam.'

Vooraf het gebruik van dat laatste woord (*sustainable*, zel hij om precies te zijn) is van een verwarrende brutaliteit. Duurzame energie is dus niet duurzaam, volgens Mestrallet, die deze mededeling deed in een hoorzitting voor het Europees Parlement anderhalve week geleden. Waarna een pleidooi voor subsidies aan fossiele centrales volgde.

Mestrallet is niet alleen: ook de bazen van energiereuzen zoals Eon, RWE en Vattenfall trekken vloekend en tierend langs politici en volksvertegenwoordigers. Boodschap: help ons, we gaan ten onder. Door die verdomde, ongrijpbare groene stroom.

Goliath heeft hulp nodig, David is aan het winnen. Het is wonderlijk hoe de dingen lopen, in de energiewereld - vooral in Duitsland, het belangrijkste strijdpark. Jarenlang nageerden de fossiele stroomgiganten met een dodelijke mengeling van arrogantie en cognitieve dissonantie de opkomst van de burgers en coöperaties die met eigen zonnepanelen en windmolens aan de slag gingen. 'Zonnepanelen in Duitsland? Dat is als het telen van ananassen in Alaska', zei RWE-baas Jürgen Grossmann nog in 2011.

Inmiddels is er zoveel groene stroom dat fossiele centrales worden gesloten. Straks gaat het licht uit, dreigen de eigenaren van die centrales.

Graag nog meer wind en zon, kun je dan ook zeggen.

Michael Persson is redacteur van de Volkskrant. groen@volkskrant.nl

Tholen heeft de WOZ-waarde van woningen bij windmolens verminderd. De eigenaren claimen nu 'planschade'.
Door Michael Persson

Illustratie Han Hoogerbrugge

Het zwiept, het ruis, het slagschaduw - niet iedereen vindt een windmolen in de achtertuin een aanwinst. Op verschillende plekken in Nederland proberen omwonenden nu en masse bewezen te krijgen dat die dingen een waardedaling van hun woning veroorzaken. Hoe plausibel is dat?

De discussie kreeg begin deze week een nieuwe zwenkel vanuit de Zeeuwse gemeente Tholen. Die heeft besloten van 24 woningen op minder dan een kilometer afstand van vijf turbines in de Anna Jacobapolder collectief de WOZ-waarde met 40 duizend euro te verminderen.

Dat is gedaan op basis van jurisprudentie, rechterlijke uitspraken over de relatie tussen woningwaarde en windmolens. Meest extreme voorbeeld is een geval waarbij een bewoner van een huis op 150 meter van een windmolen 50 procent van zijn woningwaarde als schadevergoeding toegekend kreeg.

De bewoners in Tholen zien de WOZ-zaak van de gemeente als goede basis voor een claim om deze zogeheten 'planschade' gecompenseerd te krijgen. Maar zo snel gaat dat niet, zeggen diverse betrokkenen. Daarvoor is de WOZ-waardebepaling niet stevig genoeg.

'De WOZ-waarde is hooguit een indicatie', zegt een medewerker van het Planschade Instituut, dat bewoners bijstaat met het indienen van schadeclaims bij bouwprojecten. Volgens hem kun je niet zomaar zeggen dat alle woningen binnen een straal van een kilometer 'zoveel in waarde dalen'. 'Het scheelt per woning. Staar er nog huizen tussen of staat hij vrij in het landschap? Hoe staat de wind

Kopers zouden niet zoveel last hebben van de molens als de verkopers

meestal? Hoe hard is het geluid?' Daarbij komt dat gemeenten soms heel pragmatisch met de WOZ omgaan, zegt Geert Bosch van het windmolenadviesbureau Bosch en Van Rijn. 'Zo'n 39 procent van de woning-eigenaren vindt de WOZ-waarde überhaupt te hoog, om wat voor reden dan ook. Als zij bezwaar maken, gaat een gemeente snel overstag - die heeft vaak helemaal geen zin in de administratieve rompslomp. Dus dan wordt de WOZ-waarde gewoon naar beneden bijgesteld. Maar dat staat los van de werkelijke waarde.'

De werkelijke economische waarde is de prijs die kopers willen betalen voor zulke huizen. Uit nog niet gepubliceerd onderzoek van Agentschap NL, onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, zou blijken dat het effect niet heel significant is: kopers hebben kennelijk niet zoveel last van de molens als de verkopers.

'Aan de andere kant zie je ook wel het gevaar dat de veronderstelde waardedaling van zelf werkelijkheid wordt', zegt Bosch. 'Als jij zelf roept dat je huis minder waard is geworden, dan geeft dat niet zo'n goede onderhandelingspositie wanneer je je huis wilt verkopen.'

In onder meer Duitsland gaan woningen rond windmolens daarom soms toch flink in prijs omlaag. Maar na een paar jaar veren de prijzen weer terug, als het rumoer rond de molens verstomd is en mensen aan de nieuwe situatie gewend zijn.

De gemeente Tholen kijkt nu met argusogen naar de waardeontwikkeling van de door haar WOZ-bestuuf-

geprijsde huizen. 'Als blijkt dat in de omgeving van de windmolens het afgelopen jaar woningen niet goedkoper verkocht zijn en de marktwaarde dus niet of nauwelijks gedaald is, kan de WOZ-waarde weer hoger ingeschat worden', zegt een woordvoerder.

Anderen die de discussie met argusogen volgen zijn honderden omwonenden van drie nieuwe molens bij Houten. Ook zij eisen een WOZ-waardedaling, om vervolgens een claim in te dienen. Ze worden daarin bijgestaan door het Planschade Instituut, een bureau dat op *no-cure-no-claim*-basis opereert en bij een succesvolle afhandeling 25 procent van de schadevergoeding incasseert.

En wie gaat dat betalen? Dat varieert. Slimme gemeenten zullen het risico van planschade hebben neergelaid bij de eigenaar van de molens. Eneco, dat de molens in Houten exploiteert, bevestigt dat het bedrijf in voorkomende gevallen bewoners zal compenseren. 'Maar zover is het nog lang niet.'

Spul Watergedragen verf

Luchtvervuilingsprobleem wordt watervervuilingsprobleem

Watergedragen verf wordt verkocht als milieuvriendelijk, ondanks de vervuulende bestanddelen.

Schilder Marcel Aaldering wordt steevast in de Gamma of Praxis naar de watergedragen verf gestuurd als hij om milieuvriendelijke verf vraagt. Eigenlijk zouden ze hem de deur moeten wijzen, zegt hij daarover. 'De medewerkers weten niet beter, maar een écht milieuvriendelijk aanbod hebben ze niet', verzucht Aaldering. Op zijn website pureverf.nl, wijst hij consumenten daarop.

In watergedragen verven zijn de zogeheten vluchtige organische stoffen of oplosmiddelen (deels) vervangen door water. Dit is beter voor de luchtkwaliteit. Reden voor merken en bouwmarkten om de verf milieuvriendelijk te noemen. Maar die claim gaat er volgens Aaldering aan voorbij dat er andere stoffen in zitten die wel degelijk schade

lijkt zijn voor het milieu. Zoals schimmelwerende middelen, titaniumdioxide en plastics.

Milieu Centraal benadrukt dat verf een lastig product is om te beoordelen op milieuvriendelijkheid. Er moet worden gekeken naar de schadelijke effecten, zoals uitputting van grondstoffen, energieverbruik, het effect van de uitstoot van oplosmiddelen, de verontreiniging van oppervlaktewater en het ruimtegebruik. Maar ook de voordelen moeten worden meegewogen, zoals de mate van bescherming die de verf geeft aan het oppervlak.

Studies die beide effecten omvatten, zijn er volgens Milieu Centraal niet. Daarom is het lastig vergelijkbaar met bijvoorbeeld eco- of natuurverven. Die scoren beter op CO₂-uitstoot, omdat ze zijn gebaseerd op hernieuwbare grondstoffen, maar daarvoor is kostbare landbouwgrond nodig.

Om toch zo milieuvriendelijk mogelijk te schilderen, raadt Milieu Centraal aan om te kiezen voor

Product watergedragen verf
Prijs varieert per merk
Verkrijgbaar bouwmarkten
Oordeel

verven met een keurmerk. 'Het Europees Ecolabel en NaturePlus zijn gegarandeerd minder milieubelastend.' Maar die verkopen bouwmarkten niet. Daarom is volgens Milieu Centraal, ondanks de nadelen, watergedragen verf daar de meest duurzame optie. Simpelweg omdat er minder schadelijke stoffen in de lucht komen.

Maar dat voordeel kan door de consument teniet worden gedaan. Vermerk Wijzonol is volgens Aaldering het meest transparant over dit risico. In hun productomschrijving staat dat bij watergedragen verf de kans groot is dat veel water wordt gebruikt voor het schoonmaken van het gereedschap. Ondanks dat het verboden is, verdwijnt het afvalwater veelal in het riool (en niet, zoals Milieu Centraal adviseert, in de prullenbak, red.). Zo wordt het 'luchtvervuilingsprobleem' vervangen door een watervervuilingsprobleem'.

Pieter Smit